

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
18 november 2019
Kenmerk
TDO/U201900658
Lbr. 19/099
Telefoon
070 373 8393
Bijlage(n)
1

Onderwerp
Wijziging Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen

Samenvatting

Met deze ledenbrief informeren wij u over de wijziging van de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (programma Beter Kenbaar). Deze wetswijziging gaat, naar verwachting, per 1 januari 2020 in, waarbij gemeenten verplicht zijn voor 31 december 2020 de publiekrechtelijke beperkingen via de nieuwe collectieve voorziening te gaan registreren. Het doel van de wetswijziging is een verbetering van de informatievoorziening voor de samenleving en een verbetering van het beheer. Gemeenten hoeven in de nieuwe situatie geen eigen registratie bij te houden, wat de mogelijkheid biedt om de eigen registratie-applicatie uit te faseren.

De publiekrechtelijke beperkingen van de Wkpb worden onderdeel van de Basisregistratie Kadaster (BRK). Een deel van deze beperkingen wordt op een later tijdstip onderdeel van de Omgevingswet. De collectieve voorziening wordt ontwikkeld door het Kadaster en zal als standaard worden verklaard. Conform de principes van Common Ground wordt hiermee een moderne gezamenlijke informatievoorziening gerealiseerd, zonder dat het nog nodig is gegevens te kopiëren. Hiermee is dit een goede stap naar een eenvoudigere en vooral ook betere informatievoorziening.



Aan de leden

Datum

18 november 2019

Kenmerk

TDO/U201900658

Lbr. 19/099

Telefoonnummer

070 373 8393

Geacht college en gemeenteraad,

Per 1 januari 2020 wijzigt, naar huidige verwachtingen, de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen onroerende zaken (programma Beter Kenbaar). Bij de Tweede Kamer is het daartoe strekkende wetsvoorstel in behandeling (Kamerstukken 35 284). In deze ledenbrief informeren wij u over deze wetswijziging en welke gevolgen dit heeft voor gemeenten.

De Wkpb in het kort

In de Wkpb worden publiekrechtelijke beperkingen geregistreerd die door bevoegde gezagen op onroerende zaken zijn gevestigd, zoals bijvoorbeeld een monumentenstatus of een tijdelijke sluiting van een pand op basis van de Opiumwet. Kennis van deze beperkingen is van essentieel belang voor iedereen die met een onroerende zaak te maken heeft waarop een beperking rust. In de nieuwe situatie zijn deze beperkingen geregistreerd in een centrale landelijke registratie, onderdeel van de Basisregistratie Kadaster (BRK). De wetswijziging van de Wkpb (traject Beter Kenbaar) beoogt daarmee betere informatievoorziening en dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Gebruikers krijgen op één plek inzicht in publiekrechtelijke beperkingen. Daarnaast verhoogt de centrale registratie de rechtszekerheid bij het kopen en verkopen van onroerende zaken. Op termijn zal een aantal beperkingen die nu onder de Wkpb vallen overgaan naar de Omgevingswet (tussen 2021 en 2029).

Het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties is opdrachtgever van de systeemwijziging, die wordt uitgevoerd door het Kadaster. De VNG is nauw betrokken bij de ontwikkelingen en heeft ook zitting in de interbestuurlijke programmastuurgroep. Bij de totstandkoming van het registratiesysteem wordt rekening gehouden met de wensen en eisen van gemeenten. Ook staat er een projectteam klaar voor gemeenten om ondersteuning te verlenen bij de overgang naar uitvoering van de nieuwe wetgeving.

Gevolgen voor gemeenten

Een direct gevolg van de wetswijziging is dat publiekrechtelijke beperkingen uiterlijk 1 januari 2021 zijn geregistreerd in de BRK en niet meer decentraal door gemeenten. Zij dienen de gegevens (inclusief de besluiten) eenmalig aan de BRK te leveren. Vanaf dat moment worden nieuwe beperkingen in de collectieve voorziening (een webapplicatie) geregistreerd. Het projectteam stemt de planning van de transitie af met gemeenten, waarbij de transitie per gemeente niet langer dan een paar dagen in beslag mag nemen. Uiterlijk 31 december 2020 moeten alle gemeenten over zijn naar de nieuwe Wkpb- registratie.

Gemeenten kunnen hun eigen registratie-applicaties uifaseren, wat een besparing oplevert en de werkprocessen vereenvoudigt. Daarnaast wordt de registratiemethodiek gemoderniseerd, waardoor deze beter aansluit op het stelsel van basisregistraties.

In 2018 heeft de VNG samen met het ministerie van BZK opdracht gegeven aan VNG Realisatie om een uitvoeringstoets¹ uit te voeren. Hieruit is gebleken dat er een breed draagvlak is voor het gebruik van de collectieve voorziening. De kosten die het Kadaster maakt voor de bouw van het nieuwe systeem worden centraal gefinancierd. Het beheer van de voorziening zal worden gedekt uit inschrijftarieven voor beperkingenbesluiten. In 2019 is dit € 12,75 per inschrijving. Dat levert een totale gemeentelijke kostenpost op van ca. € 100.000 per jaar. Er wordt onderzocht op welke wijze deze kosten in gezamenlijkheid kunnen worden bekostigd, om afzonderlijke facturen en administratieve rompslomp te voorkomen. De collectieve voorziening levert ook een kostenbesparing op. Het uifaseren van de huidige gemeentelijke applicaties levert naar verwachting een gezamenlijk besparing op tussen de € 0,9 en € 1,5 miljoen per jaar.

De wetswijziging van de Wkpb heeft een relatie met de invoering van Omgevingswet en principes van Common Ground. Na de intrede van de Omgevingswet zal op termijn een deel van de beperkingen onder deze wet gaan vallen. Standaardisatie van de Wkpb-registratie is een essentiële stap in de richting van de Omgevingswet. Daarnaast maakt de wijziging van de Wkpb het mogelijk om de principes van Common Ground in de praktijk te brengen, zoals het verminderen van complexiteit en koppelingen. Ten behoeve van deze principes, en de optimalisatie van de benoemde baten, is de Taskforce Samen Organiseren² voornemens om de collectieve voorziening als standaard te verklaren. Met deze beoogde standaardverklaring wordt uitgegaan van het 'pas toe of leg uit' principe (het tweede niveau van verbondenheid).

Planning en vervolgstappen

Met de inwerkingtreding van de wetswijziging op 1 januari 2020 wordt het mogelijk om vanaf 1 februari publiekrechtelijke beperkingen naar de BRK over te brengen, en daarna nieuwe beperkingen te gaan registreren via de collectieve voorziening. De transitieperiode loopt tot het einde van 2020, waarna gemeenten verplicht zijn de voorziening te gebruiken. De precieze fasering van de transitie is beschikbaar op de website van VNG Realisatie (www.vngrealisatie.nl/roadmap/wet-kenbaarheid-publiekrechtelijke-beperkingen-wkpb). De transitie per gemeente wordt samen met het Kadaster ingepland.

Advies

Concreet adviseren wij u:

- na te gaan waar het beheer van de Wkpb is belegd (veelal Geo/Basisregistraties) en welke voortgang er is betreft de transitie naar de nieuwe werkwijze;
- na te gaan bij de verantwoordelijke afdeling of men bekend is met de standaardverklaring en de uifasering van de huidige registratie-applicatie;
- na te gaan, met de verantwoordelijke afdeling of projectleider, of er voldoende informatie en middelen beschikbaar zijn om de transitie uit te voeren. Voor ondersteuning is vanuit het project Beter Kenbaar een transitieteam beschikbaar voor gemeenten.

Meer informatie

Het ministerie van BZK heeft u op 11 november 2019 een informatiebrief (kenmerk 2019-0000521818) gestuurd over de wetswijziging, met daarin meer details over de wet, de transitie en vervolgstappen. De inhoud van deze informatiebrief, alsook de inhoud van deze ledenbrief, is

¹ VNG uitvoeringstoets Wkpb, <https://www.vngrealisatie.nl/sites/default/files/2019-04/Uitvoeringstoets%20Wkpb%20v1.0.pdf>

² Samen Organiseren, <https://vng.nl/samen-organiseren>

afgestemd tussen het ministerie van BZK, het Kadaster en de VNG. De tijdige samenwerking tussen de verschillende stakeholders moet leiden tot een soepele transitie, met een eenduidige registratie en efficiënt registratieproces als gevolg.

Meer informatie is ook online te vinden:

Kadaster: zakelijk.kadaster.nl/vernieuwing-wkpb

VNG Realisatie: www.vngrealisatie.nl/roadmap/wet-kenbaarheid-publiekrechtelijke-beperkingen-wkpb

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur